

РЕШЕНИЕ

№ 25651

гр. София, 28.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в
публично заседание на 09.07.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова, като разгледа дело номер **6372** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 121, ал. 1, т. 1 от Закона за държавния служител (ЗДСл), във връзка с чл. 145 и следващите от АПК.

Делото е образувано по жалба на Е. Б. Д., чрез адвокат В. И. срещу Заповед № РД14-583/04.06.2025 г. на Министъра на културата, с която на основание чл. 107, ал. 1, т. 5 от ЗДСл е прекратено служебното правоотношение на оспорващата.

В жалбата, от съда се иска оспорената заповед да бъде отменена, като незаконосъобразна. Оспорващата сочи, че работи в процесната администрация от повече от 32 години и е квалифицирана в достатъчна степен. През 2018 г. е преназначена на длъжност Директор на Дирекция „Културно наследство, музей и изобразителни изкуства“, а през 2023 г. е повишена в ранг Директор ранг I старши в същата дирекция – възможно най-високото ниво на заеманата длъжност. Инвокирани са доводи, че в ЗДСл липсва определение за понятието обективна невъзможност за изпълнение на задълженията. Константната съдебна практика поставя изискване за едновременно наличие на следните предпоставки за възникване на такава обективна невъзможност: 1. Да е създадена нова фактическа обстановка и 2. Новата фактическа обстановка да не позволява служителят да изпълнява задълженията си по длъжностна характеристика и 3. Причините за тази невъзможност да не зависят от волята на страните по служебното правоотношение. Твърди се, че в случая не е налице нито една от посочените предпоставки. Действително в длъжностната характеристика за заеманата от жалбоподателката длъжност, от 2022 г. е предвидено, че държавният служител следва да притежава дигитална компетентност. Това обстоятелство не е възникнало извън волята на страните по служебно правоотношение, а е въведено изцяло по волята на органа по назначаването. Изложените в оспорената заповед мотиви,

свързани с промени в Наредбата за условията и реда за оценяване на служителите в държавната администрация (наричана за краткост по-надолу само Наредбата), са неотнормирани към обективната възможност служителят да изпълнява задълженията си, защото касаят единствено регламентираното в Наредбата ежегодно оценяване на държавните служители. В Наредбата не е въведено ново специфично изискване за заемането на длъжността. В случая дори след измененията в Наредбата през 2019 г., Е. Д. е получавала само най-високите оценки при периодичното атестиране. Според оспорващата в длъжностната характеристика от 2018 г. за заеманата от нея длъжност, е имало изискване за компютърна грамотност на държавния служител, като по време на периодичните оценявания, никога не е имало забележки, че тя не е притежавала такава грамотност. Оспорващата твърди, че при назначаването за първи път на държавна служба е представила диплома за завършено висше образование, видно от която тя има успешно положен изпит по информатика. Освен това през 2015 г. е представила сертификат за дигитални умения, издаден от Институт по публична администрация и сертификат, издаден от Министерство на труда и социалната политика за придобито ниво на цифрова компетентност, съгласно Европейската рамка за дигитална компетентност.

По време на проведеното по делото открито заседание, оспорващата се явява лично. Упълномощеният от нея адвокат И. поддържа жалбата. В дадения от съда срок са представени допълнителни писмени бележки. Претендира се присъждане на разноски по изготвен списък.

Ответникът по оспорването, в лицето на Министъра на културата не се явява. Пълномощникът му юрисконсулт С. оспорва жалбата. Счита, че заповедта е законосъобразно издадена в съответствие с материално-правни разпоредби и целта на закона. Представени са допълнителни писмени бележки.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав, след като взе предвид наведените в жалбата доводи и изразеното становище на ответника и се запозна с приетите по делото писмени доказателства, намира за установено от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че към момента на прекратяването на служебното правоотношение, оспорващата е заемала длъжността „Директор” на Дирекция „Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства” в Министерство на културата. Тя е била назначена на тази длъжност със Заповед № 388/24.04.2018 г. на Министъра на културата.

Със заповед № 307/04.04.2023 г. Е. Д. е била повишена в ранг от II старши в ранг I старши.

За заеманата от оспорващата длъжност е съставена длъжностна характеристика през 2022 г. В т. 8, от раздел IX е посочено, че една от необходимите компетентности е дигитална компетентност – знания и умения за обработване на информация, създаване на съдържание, дигитална комуникация, информационна сигурност и решаване на проблеми, които са необходими за успешното изпълнение на длъжността.

Като доказателства по делото са приети диплома, издадена от Софийски Университет „Св. К. О.”, Факултет по славянски филологии, видно от която Е. Д. е завършила специалност „славянска филология” и има положен успешно изпит по информатика, удостоверение от 13.05.2015 г., издадено от институт по публична администрация, видно от което Е. Д. е завършила успешно курс по Електронни таблици MS Excel и сертификат от 04.06.2025 г., издаден от Министерството на труда и социалната политика, видно от който Е. Д. е придобила средно ниво на цифрова компетентност.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспорената заповед е връчена на Е. Д., при условията на отказ на

04.06.2025 г. Жалбата е подадена чрез административния орган на 15.06.2025 г. (вх. № 94-00-1261), т.е. в рамките на 14-дневния преклузивен срок по чл. 149, ал. 1 от АПК. Съдът е сезиран от надлежна страна – участник в административното производство срещу акт, с който се засягат негови законни права и интереси и следователно е подлежащ на оспорване. Във връзка с изложеното, съдът счита, че жалбата е процесуално допустима и като такава следва да бъде разгледана.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

За да издаде оспорения акт, административният орган е приел, че по отношение на Е. Б. Д. са налице чл. 107, ал. 1, т. 5 от ЗДСл, а именно, че същата е в обективна невъзможност да изпълнява служебните си задължения.

Съгласно разпоредбата на чл. 169, ал. 1 от АПК, при проверката на оспорения административен акт, съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган. По силата на чл. 11, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерство на културата, Министърът на културата назначава държавните служители и сключва договори с другите служители в министерството.

Заповед № РД14-583/04.06.2025 г. на Министъра на културата е издадена в предвидената от закона писмена форма и съдържа изискващите се съгласно чл. 108, ал. 1, изр. първо от ЗДСл реквизити – правното основание за прекратяване - чл. 107, ал. 1, т. 5, заеманата от държавния служител длъжност, начина на оформянето на служебната му книжка и придобития от него ранг.

Настоящият съдебен състав намира, че въпреки изричното указание, дадено на ответника с определението за насрочване да делото, че в негова тежест е да представи доказателства на наличието на законовите предпоставки за издаването на оспорения акт, ответникът не е изпълнил това свое задължение. Последното е в пряка връзка с тежестта на доказването в административния процес, съгласно чл. 170, ал. 1 от АПК - административният орган и лицата, за които оспореният административен акт е благоприятен, трябва да установят съществуването на фактическите основания, посочени в него, и изпълнението на законовите изисквания при издаването му.

Прекратяването на служебното правоотношение при условията на чл. 107, ал. 1, т. 5 от ЗДСл изисква осъществяването на три кумулативни предпоставки – 1. Да е налице нова фактическа обстановка; 2. Същата да води до невъзможност служителя да изпълнява задълженията си по длъжностна характеристика и 3. Причините за тази невъзможност да не зависят от волята на страните в правоотношението, т. е. обективната невъзможност следва да е породена от причини, за настъпването на които нито една от страните по правоотношението не е съдействала в една или друга степен. Тази обективна невъзможност на държавния служител да изпълнява задълженията си (извън случаите на здравословни причини), трябва да е възникнала по време на служебното правоотношение и да не е обусловена от действия на страните в служебното правоотношение (Решение № 11911 от 04.12.2023 г. по адм. д. № 8019/2023 г. на ВАС, Второ отделение).

Съдът, вземайки предвид постоянната и непротиворечива съдебна практика по тълкуването на чл. 107, ал. 1, т. 5 от ЗДСл, намира, че в разглеждания казус, не е налице нова фактическа обстановка, възникнала по време на служебното правоотношение, която да не е била обусловена от действията на страните. Промяната в длъжностната характеристика за длъжността „Директор” на Дирекция „Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства” в Министерство на културата е едностранно действие, предприето целенасочено и по волята на органа по назначаването, т.е. на едната от страните по служебното правоотношение. Така на практика, другата страна, т.е.

оспорващата Е. Д. е била поставена в положение или да прекрати доброволно служебното правоотношение, или да бъде уволнена. В настоящия спор не се констатира обективна невъзможност държавния служител да изпълнява служебните си задължения, породена от причини, за настъпването, на която нито една от страните по правоотношението не е съдействала повече или по-малко.

Изложеното мотивира съда да приеме, че в случая не е установена, нито една от изброените предпоставки, наличието, на които би дало възможност на органа по назначаването да прекрати едностранно служебното правоотношение на държавния служител Е. Д. на посоченото в процесната заповед основание.

Настоящият съдебен състав намира, че в случая са налице и други основания за отмяна на оспорения акт.

При анализа на длъжностната характеристика за длъжността „Директор” на Дирекция „Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства” в Министерство на културата, съставена и връчена на жалбоподателката през 2022 г. се установи, че в същата е включена т. 8, в раздел IX, съгласно която една от необходимите компетентности е дигитална компетентност – знания и умения за обработване на информация, създаване на съдържание, дигитална комуникация, информационна сигурност и решаване на проблеми, които са необходими за успешното изпълнение на длъжността.

Нито в длъжностната характеристика, нито в който и да е законов или подзаконов нормативен акт е предвидено, че доказването на дигитална компетентност и компютърни умения, следва да се доказват със сертификат. Ако това е така, както е приел органа по назначаването, на държавната служителка е следвало да бъдат дадени указания и подходящ срок, за това от кой орган и при какви условия да се снабди с такъв документ.

Съдът намира за абсурдно, държавен служител с над тридесет и две годишен стаж, в държавната администрация, който в условията на съвременния дигитален свят, без съмнение е следвало да има някакви компютърни умения и способности, позволяващи му да изпълнява специфичните за заеманите от него длъжности, да бъде задължаван да представя документ, доказващ дигитална компетентност и компютърни умения. Допълнителен аргумент в подкрепа на този извод е и обстоятелството, че ответникът не представи доказателства, че по време на периодичните оценки, държавната служителка е била оценявана с по-ниски оценки, защото не е притежавала такива умения или че е имала проблеми при работата си компютър. Следва да се отбележи, че заеманата от Е. Д. не е свързана с информационните технологии, дигиталната обработка на данни, поддържането на компютърни мрежи и т.н., за да могат от нея да се някакви специални дигитални компетентности и компютърни умения. Очевидно е, че по настоящем всеки служител притежава базисни умения в областта на компютрите, а при възникнали трудности, той може да потърси съдействие от съответния специалист по информационни технологии, каквито без съмнение има назначени в Министерство на културата.

Анализът на изложеното налага извода, че направените промени в длъжностната характеристика за длъжността „Директор” на Дирекция „Културно наследство, музеи и изобразителни изкуства” в Министерство на културата и последвалото на това основание уволнение на оспорващата, издава или пълна професионална некомпетентност и negliжираност от страна на лицата, които са ги подготвили, или действия, насочени *intuito personae* към държавната служителка Е. Д., така че тя да бъде поставена в изкуствена невъзможност да заема за в бъдеще процесната длъжност.

На основание на гореизложеното съдът намира, че оспорената заповед е типичен пример за превратно упражняване на власт и несъответствие с целта на закона, представляващи друго, самостоятелно основание за отмяната ѝ.

От направените разсъждения следва единствено възможния извод - оспорената заповед е издадена от компетентен орган, в предвидената от закона форма, но при несъответствие с материално-правните разпоредби и целта на закона, поради което следва да бъде отменена.

По отношение на направените разноси, оспорващият, чрез пълномощника си е поискал такива, поради което съдът дължи присъждането им. Съдът намира, че следва да присъди единствено сумата, представляваща платено адвокатско възнаграждение, защото производствата по ЗДСл са освободени от държавна такса. В тази връзка, ако оспорващата прецени, може да поиска връщането на платената държавна такса от 10 лв., която ще ѝ бъде възстановена с разпореждане на съда.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, пр. 2 от АПК, Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на Е. Б. Д., чрез адвокат В. И. Заповед № РД14-583/04.06.2025 г. на Министъра на културата, с която на основание чл. 107, ал. 1, т. 5 от ЗДСл е прекратено служебното правоотношение на оспорващата.

ОСЪЖДА Министерство на културата да заплати на Е. Б. Д. с ЕГН [ЕГН], на основание чл. 143, ал. 1 от АПК сумата от 1000 (хиляда) лева, представляваща адвокатско възнаграждение.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния Административен Съд на Република България в 14-дневен срок от съобщаването му от страните.